

Година пам'яті «Жнива скорботи»

(присвячена Пам'яті жертв голодомору)

Для учнів 5-11 класів)

Мета: ознайомити учнів із страшними сторінками історії України; через відеоматеріал показати причини і результати голодомору 30х років ХХ ст.; виховувати співчуття, людяність, громадянські якості.

Обладнання: на столі: рушник, хліб, колоски. Запалені свічки.

Технічні засоби: відеофільми, презентація.

ХІД ЗАХОДУ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ.

Вчитель: 28 листопада 2006 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про голодомор 1932-1933 років в Україні», в першій статті якого було визначено, що цей голодомор є геноцидом українського народу. І тепер щороку в останню суботу листопада українці пригадують ті страшні роки, які пережив увесь народ і о 16.00 ставлять на вікнах будинків запалені свічки пам'яті. (СЛАЙД 1-запали свічку)

Що ж це за сторінка історії нашого народу, в чому її трагічність – мета заходу.

Пам'яті мільйонів українських селян, які загинули від голоду, заподіяного сталінським режимом, пам'яті українських сіл і хуторів, які зникли з лиця землі після трагедії ХХ століття, присвячується ця година.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА.

Учениця читає вірш.

Зронить сльозу, бо ми не мали сліз.
Заплачте разом, а не поодинці.
Зронить сльозу за тими, хто не зріс,
Що мали зватись гордо – українці!
Заплачте! Затужіть! Заголосіть!
Померлі люди стогнуть з тої днини,
Й благають: українці, донесіть
Стражденний біль голодної країни.
Згадайте нас – бо ж ми колись жили.
Зронить сльозу і хай не гасне свічка!
Ми в цій землі житами проросли,
Щоб голоду не знали люди вічно.

Вчитель: Тільки в 20-х роках ХХ століття українські селяни, переживши перший голод 1921-1923 років, отримали землі, почали жити й працювати для себе, самі багатіли й збагачували країну. Так почалася нова економічна політика. Прийшов Йосип Сталін і наказав селянам за безцінь здавати зерно. Селяни влаштовували бунти, відмовлялися віддавати хліб. У відповідь в 1928 році НЕП згортається й «кривавий вождь» оголошує курс на індустріалізацію та колективізацію.

Індустріалізація — історичний процес техніко-економічного переходу від аграрного до промислових способів суспільного виробництва, який проходить через машинну стадію виробництва товарів і послуг.

Колективне сільське господарство — об'єднання індивідуальних сільських господарств у спілку, яка заснована на колективній власності на засоби виробництва. Типовими прикладами є колгоспи, що домінували у сільському господарстві СРСР з 1930 по 1991 роки

Село знов годує місто, непокірних селян оголошують «куркулями», забирають землю. Селян, що залишилися, радянське керівництво вирішило знищити голодом. Так розпочалася одна із трагічних сторінок українців – голодомор 1932-1933 років, штучний, методично і безжально спланований верхівкою ВКП (б) на чолі з Й. Сталінім.

Як же жили в ті страшні роки наші співвітчизники, наші предки, рідні?

Перегляд відеофільму Голод 33-го Моторошний фільм про трагедію українського народу.

Вчитель Голодомор 1932 – 1933 рр. став для українців найбільшою трагедією і найтяжчим злочином проти цілого народу. Упродовж десятиріч підручники історії, засоби масової інформації не друкували жодного рядка про голодний 1933 рік — один з найстрашніших злочинів сталінщини проти власного народу. Злочину, перед яким здригається світ, і який намагались приховати в країні, що його породила. Про страшне лихо не дозволялося відкрито говорити, навіть згадувати в офіційних документах. Проте в пам'яті очевидців тих жахливих років, свідків, яких щодня стає менше й менше, пам'ять про голод про померлих рідних і близьких довіку закарбувалася.

Дуже важко усвідомити, що на найродючіших землях однієї із найпотужніших у світі землеробських цивілізацій в цілком нормальний за урожайністю рік загинуло від голоду, за різними відомостями від 3,5 до 10 млн. людей, майже третина яких – діти.

Безпосередньою причиною голоду стала примусова колективізація, проведення згубної для селянства хлібозаготівельної кампанії, грубі адміністративні методи керівництва колгоспами. Голодомор став ніби страшною межею. Життя розпалося на таке, що було до нього, і те, що після.

А хліб же був. Посеред сіл, охоплених голодом, стояли церкви з позбавленими хрестами, повні зерна. Хліб гнив у тисячотонних буртах на залізничних станціях, його переганяли на спирт, відправляли за кордон. А люди пухли з голоду. Багато сіл спорожніло, а ще більше вимерло наполовину.

Вчитель: першими, хто насмівився назвати лихо в Україні 1932-1933 років голодом, були американський історик Джеймс Мейс та журналіст Гарет Джонс. Вони були безпосередніми свідками багатьох смертей в областях України і не могли замовчати злочин, як це приховувало радянське керівництво.

Широкого розголосу правди про голодомор людство отримали лише у 80-х роках, коли свої праці завершили Роберт Конквест, автор книги «Жнива скорботи: радянська колективізація й голодомор», і Джеймс Мейс, який працював виконавчим директором комісії дослідників при Конгресі США, які дали об'єктивну оцінку голодомору 1932-1933 років

Лише створена завдяки зусиллям української діаспори комісія Конгресу США на чолі з Дж. Мейсом назвала Голодомор 1932-1933 рр. в Україні геноцидом.

Запалимо свічки, хвилиною мовчання
Пом'янемо всіх жертв отих страшних часів,
Коли кремлівський кат удався до знуцання
Щоб знищити народ із українських сіл.
Подумай і згадай, заплющ на хвильку очі,
Побач слабких дітей, що ловлять ховрахів,
Бо немічні батьки не піднялися з ночі,
І нікому спекти оладки без муки.
Відчуй їх біль і страх... І холод у будинках,
Як їх крихкі тіла зігрітись не могли,
Який то був їм скарб – знайти якусь морквинку,
Що дивом збереглась, залишившись в землі.
О, мій святий народ, понівечений катом,
Зазнавши руйнувань всіх воєн, що були,
Ти витримав Сибір, і табори, і страти,
І цей Голодомор... і ти іще живий?
Ми зараз живемо хоч бідно, хоч у скруті,
Рятуючи свій дім від нових зазіхань,
Та не Дай Боже нам часи безбожні, люті,

Коли окрім їди – нема других бажань.
Свобода – вищий дар, за неї платять кров'ю,
І чи ми власний борг сплатили до кінця?
Згадай сьогодні всіх, хто заплатив здоров'ям
Або в жертвник той поклав свої серця.
Запалимо свічки, помолимося в скорботі,
За тих невинних жертв Голодомору днів,
Шануймо рідний край і хліб, що кров'ю – потом
Вирощує народ, щоб кожен ситно жив.

Звучить пісня Н.Май «Свіча», під супровід якої учні засвічують свічки та танцюють.

(Даша і Уляна читають вірш.)

Заключне слово вчителя: Пройдуть роки, минуть десятиліття, а трагедія 1933 року все одно хвилюватиме серця людей. І тих, кого вона зачепила своїм чорним крилом, і тих, хто народився після тих страшних років. Вона завжди буде об'єднувати всіх живих одним спогадом, одним сумом, однією надією.

Тому, більшого злочину, як відібрати хліб у того хто його вирощує і приректи на голод селянина життєдайної України, селянина, який ніколи не образив святого хліба, бо який піднімав його із долівки, цілуючи.

Хліб -це життя. Ще в глибинах віків так уже склалося, що хліб у хаті – це достаток, добробут, це і відрада і впевненість у зав-трашньому дні

І сьогодні, дякувати Богу і натрудженим рукам ми маємо святий хліб щодня, адже без цього скарбу ніхто не сідає до столу.

На нашому столі присутній і хліб і зерно. Зерно. Як символ життя і перемоги над молохом голоду, а хліб для того, щоб причаститися ним, як безцінним Божим даром та пом'янути душі загиблих людей, які помирали з думкою про цей святий скарб – шматочок хліба...

І щоб ніколи не повторилися трагедії народу, щоб ваші руки були міцними, надійними, голови – світлими, а серця – благородними. Щоб знали, якими кривавим був шлях до свободи, й дорожили нею. Дякую за увагу.